

→ Rákkeltő radon, a színtelen és szagtalan nemesgáz – interjú Csegzi Sándor fizikussal ● 2

→ A juhászfiú küzdelme egy királylány szerelméért – bemutató a kolozsvári Puck Bábszínházban ● 6

→ Temesvár legjobb éttermei: Vinto, Caruso, Rivière ● 7

2018. NOVEMBER 22.
XXVIII. ÉVFOLYAM, 47. SZÁM
WWW.ERDELYINAPLO.RO

Erdélyi Napló

FOTÓ: GÁLNA ZOLTÁN

Ki kivel háborúzik Marosvásárhelyen?

5

Az ünnep diszkrét bája

Azzal, hogy a román többség immár egy évszázada hatalmi helyzetben van Erdélyben, sok mindent rákényszerít a Romániában élő kisebbségekre. Azt is, ami nagyon távol áll tőlünk, és amihez semmi közünk. Ez mindig is így volt az utóbbi száz évben. A diktatúrában nem is képezte vita tárgyát, hogy a felülről jövő parancsokat teljesíteni kell, ezek megtagadása sok esetben beláthatatlan következményekkel járt. Természetesen a kulturális intézmények sem képeztek kivételt a zaklatások alól. A játék arra ment ki, hogy még az anyanyelvünket is felejtjük el, és ha lehet, magnak se maradjon belőlünk az „egységes és oszthatatlan nemzetállamban”.

Szerencsénkre a végső célt nem sikerült elérniük. Sikertelenségükbe viszont az is közrejátszott, hogy a legtöbb magyar intézmény vezetője a legkeményebb diktatúrában is volt annyira gerinces, hogy a magasból diktált programokat a lehetőségek szerint kijátszotta. Legendák keringenek színházainkban arról,

hogy a szilveszteri kabarék alkalmával például hogyan lett a plakátokon Rejtő Jenőből I. L. Caragiale ahhoz, hogy elő tudják adni a jeleneteket. Vagy miként magyarázta meg a temesvári színház dramaturgia a szigorú román anyanyelvű cenzoroknak, miszerint azért akarják eljátszani a Mágnes Miskát, hogy lerántsák a leplet azokról a „rohadt burzsujokról”, akik elnyomják a népet...

A kommunista diktatúrán valahogy túl vagyunk, de a velünk szembeni elvárások – ha más csomagolásban is – hasonlóak maradtak. Ünnepeljük együtt azt is, ami minket fájdalmasan érint. Ezt a legtalálékosabban minap a magyar külügyminiszter, Szijjártó Péter fogalmazta meg: „el kell fogadnunk egy dolgot: vannak olyan történelmi dátumok, amelyek teljesen más jelentéssel bírnak a különböző nemzetek számára. Mi tiszteljük az önök érzéseit egy bizonyos dátummal kapcsolatban, amely iránt viszont mi teljesen más érzésekkel viseltetünk. Annyit akarunk, hogy önök tartsák ezt tiszteletben: mi tiszteljük az önök érzéseit, és arra

kérjük önöket, tiszteljék a mieinket. Ne kényeserítsük egymást arra, hogy másképp érezzünk, mint ahogy az számunkra természetes.”

A kolozsvári opera igazgatója nemrégiben elmondta, hogy őket is régóta kérdezték a kulturális minisztérium illetékesei, mit szándékoznak szervezni a nagy egyesülés tiszteletére. Szerveztek is ünnepséget – az elmúlt száz év magyar muzikusainak tiszteletére. Ha már ünnep, hát legyen a miénk!

Maradjunk csak meg a mi évfordulóinknál, emlékezéseinknél, azokat üljük meg tisztességesen. Van elég örömünk és bajunk anélkül is, hogy beállnánk a sorba. Gondoljunk arra – nemrég volt a magyar nyelv napja –, amit Kazinczy Ferenc mondott: nyelvében él a nemzet. Ezt akkor sem lehet elvenni tőlünk, ha egymás után távolítják el szintizta magyar falvakban a Községháza feliratot. És bízunk abban, hogy az elkövetkező száz évben is születnek Erdélyben olyan magyarok, akikre a jövőben is ünnepélyesen megemlékezhetünk majd.

Nánó Csaba